mardan0903@live.com

تۈرك تىلى گرامماتىكىسى

مەردان مەتقاسىم

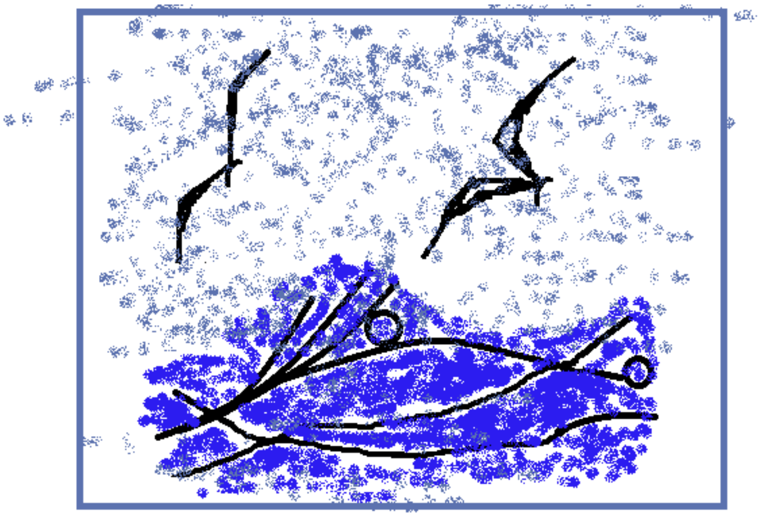

Türk Dili Alfabesi — تۈرك تىلى ئېلىپبەسى

A	a	ئا	ana	M	m	م	maymun
B	b	ب	baba	N	n	ن، ڭ	nan
C	c	ج	can	O	o	ئو	osman
Ç	ç	چ	çay	Ö	ö	ئۆ	ölüm
D	d	د	dünya	P	p	پ	parlak
E	e	ئە	erkek	R	r	ر	roman
F	f	ف	faruk	S	s	س	su
G	g	گ	gül	Ş	ş	ش	şair
Ğ	ğ	غ	bağ	T	t	ت	taze
H	h	خ، ھ	hava	U	u	ئۇ	uzum
I	ı	ئې	ılık	Ü	ü	ئۈ	üzüm
İ	i	ئى	istanbul	V	v	ۋ	vali
J	j	ژ	jandarma	Y	y	ي	yaylak
K	k	ك، ق	kim	Z	z	ز	zaman
L	l	ل	limon				

A, a	B, b	C, c	Ç, ç	D, d	E,e	F, f	G, g	Ğ, ğ	H, h
I, ı	İ, i	J, j	K, k	L, l	M, m	N, n	O, o	Ö, ö	P, p
R, r	S, s	Ş, ş	T, t	U, u	Ü, ü	V,v	Y, y	Z, z	

تۈرك تىلىنىڭ ئارقا قوشۇمچىلىرىنىڭ ئىشلىتىلىشى ناھايىتى جانلىق بولۇپ،ھەرقانداق پېئىلغا ئىشلىتىش ئارقىلىق ئۇندەتمە،مەجھۇللۇق،ئىسملاشتۇرۇش قاتارلىق شەكىللەرگە ئۆرلەشكە بولىدۇ.شۇنداقلا،سۆز تەركىبلىرىنىڭ تەرتىپىگە ناھايىتى قاتتىق تەلەپ قويىلىدۇ.

Avrupa ياۋروپا

Avrupa-lı ياۋروپالىق / ياۋروپانىڭ

Avrupa-lı-laş ياۋروپالىقلاشماق

Avrupa-lı-laş-tır ياۋروپالىقلاشتۇرماق

Avrupa-lı-laş-tır-ama ياۋروپالىقلاشتۇرالماسلىق

Avrupa-lı-laş-tır-ama-dık ياۋروپالىقلاشتۇرالمىغان

mardan0903@live.com

Avrupa-lı-laş-tır-ama-dık-lar ياۋرۇپالىقلاشتۇرالمىغانلار

Avrupa-lı-laş-tır-ama-dık-lar-ımız ياۋرۇپالىقلاشتۇرالمىغانلىرىمىز

Avrupa-lı-laş-tır-ama-dık-lar-ımız-dan ياۋرۇپالىقلاشتۇرالمىغانلىرىمىزدىن

Avrupa-lı-laş-tır-ama-dık-lar-ımız-dan mı? ياۋرۇپالىقلاشتۇرالمىغانلىرىمىزدىنمۇ؟

Avrupalılaştıramadıklarımızdan mısınız? ياۋرۇپالىقلاشتۇرالمىغانلىرىمىزدىنمۇ سىلەر؟

سوزۇق تاۋۇشلار

تىل ئالدى سوزۇق تاۋۇشلار: e , ö , ü , i

تىل ئارقا سوزۇق تاۋۇشلار: a , o , u , ı

لەۋلەشكەن سوزۇق تاۋۇشلار: o , u , ö , ü

لەۋلەشمىگەن سوزۇق تاۋۇشلار: a , e, ı , i

سوزۇق تاۋۇشلارنىڭ ماسلىششى

بىر سۆزگە قوشۇمچە ئۇلىغاندا،ئەگەر بۇ سۆزنىڭ ئەڭ ئاخىرقى سوزۇق تاۋۇشى تىل ئالدى سوزۇق تاۋۇش بولسا ، ئۇنداقتا چوقۇم تىل ئالدى سوزۇق تاۋۇش بار بولغان قوشۇمچە ئۇلىنىدۇ؛ ئەگەر تىل ئارقا سوزۇق تاۋۇش بولسا،تىل ئارقا سوزۇق تاۋۇش بار بولغان قوشۇمچە ئۇلىنىدۇ.مەسىلەن:

ئىسىملارنىڭ كۆپلۈك قوشۇمچىسى(ـ lar/ ـ ler):

ı,a,o, u(تىل ئارقا سوزۇق تاۋۇشلار) ⇨ **-lar**

e,i,ü,ö(تىل ئالدى سوزۇق تاۋۇشلار) ⇨ **-ler**

defter	دەپتەر	defterler	دەپتەرلەر
öğrenci	ئۆقۇغۇچى	öğrenciler	ئۆقۇغۇچىلار
göl	كۆل	göller	كۆللەر
ev	ئۆي	evler	ئۆيلەر
gün	كۈن	günler	كۈنلەر
okul	مەكتەپ	okullar	مەكتەپلەر
masa	ئۈستەل	masalar	ئۈستەللەر
bardak	ئىستاكان	bardaklar	ئىستاكانلار
kıl	قىل	kıllar	قىللار
dal	شاخ	dallar	شاخلار

ئەگەر ئۇلىنىدىغان بىر تۈردىكى قوشۇمچىلار ئارىسىدا لەۋلەشكەن ـ لەۋلەشمىگەن سوزۇق تاۋۇشلار بولسا،ئۇنداقتا ، تىل ئورنىغا قاراپ ماسلاشقاندىن سىرت يەنە شۇ ئاخىرقى سوزۇق تاۋۇش لەۋلەشكەن سوزۇق تاۋۇش بولسا ،چوقۇم لەۋلەشكەن سوزۇق تاۋۇش بولغان قوشۇمچە ئۇلىنىدۇ؛لەۋلەشمىگەن بولسا ،لەۋلەشمىگەن سوزۇق تاۋۇش بولغان قوشۇمچە ئۇلىنىدۇ.مەسلەن:

سوئال چىقىرىش قوشۇمچىلىرى (-mı,-mi,mu,mü)

Okul – okul mu? Büyük – büyük mü?

Kuş – kuş mu? öğrenci –öğrenci mi?

Çanta –Çanta mı?

ئۆزۈك تاۋۇشلار

جاراڭلىق ئۆزۈك تاۋۇشلار: b , c , d, g , g , j, l , m, n , r , v, y, z

جاراڭسىز ئۆزۈك تاۋۇشلار: k , t , ş , p , ç , h , s, f

ئۆزۈك تاۋۇشلارنىڭ ماسلىششى

مەلۇم بىر سۆزگە قوشۇمچە ئۇلىغاندا،ئەگەر بۇ سۆز سوزۇق تاۋۇش ياكى جاراڭلىق ئۆزۈك تاۋۇش بىلەن ئاياغلاشقان بولسا،ئۇنىڭغا جاراڭلىق ئۆزۈك تاۋۇشتىن باشلانغان قوشۇمچە ئۇلايمىز؛ ئەگەر جاراڭسىز ئۆزۈك تاۋۇش بىلەن ئاياغلاشقان بولسا،جاراڭسىز ئۆزۈك تاۋۇشتىن باشلانغان قوشۇمچە ئۇلايمىز.

مەسىلەن:

ئورۇن كېلىش قوشۇمچىسى(da, -de, -ta, -te-)

Pazar - pazarda   çicek - çicekte   dershane - dershanede

beş - beşte   park - parkta   masa - masada   yatak - yatakta

ئۆزۈك تاۋۇشنىڭ فونېتىك ئۆزگىرىشى(جاراڭلىقلىششى)

k→ğ: kopek-köpeğim , çocuk-çocuğu

nk→ng: renk-rengimiz

p→b: kitap-kitabın , dolap-dolabı

t→d: öğüt-öğüdüm , yurt-yurdu

ç→c: ağaç-ağacın , kazanç-kazancı

* تۈپ سۆز چوقۇم ئەڭ ئاخىرقى تاۋۇشى p , ç , t , k بولغان ئۇرغۇلۇق بۇغۇم بىلەن ئاياغلاشقان بولىشى كېرەك.

mardan0903@live.com

تۈرك تىلىدىكى ئالتە كېلىش ۋە كېلىش قوشۇمچىلىرى

باش كېلىش	ئىگىلىك كېلىش -nın,-nin,-nun,-nün -ın,-in,-un,- ün	چۈشۈم كېلىش -(y)ı,-(y)i, -(y)u,-(y) ü	يۆنىلىش كېلىش -(y)a,-(y)e	ئورۇن كېلىش -da,-de,-ta,-te	چىقىش كېلىش -dan,-den,-tan,ten
ben	benim	beni	bana	bende	benden
sen	senin	seni	sana	sende	senden
o	onun	onu	ona	onda	ondan
biz	bizim	bizi	bize	bizde	bizden
siz	sizin	sizi	size	sizde	sizden
onlar	onların	onları	onlara	onlarda	onlardan

مىسال:

	باش كېلىش	ئىگىلىك كېلىش	چۈشۈم كېلىش	يۆنىلىش كېلىش	ئورۇن كېلىش	چىقىش كېلىش
ئۆي	ev	ev-in	ev-i	ev-e	ev-de	ev-den
كەنت	köy	köy-ün	köy-ü	köy-e	köy-de	köy-den
ھەسەل	bal	bal-ın	bal-ı	bal-a	bal-da	bal-dan
بىلەك	kol	kol-un	kol-u	kol-a	kol-da	kol-dan
كۆۋرۈك	köprü	köprü-nün	köprü-yü	köprü-ye	köprü-de	köprü-den

iyor ـ هازىرقى زامانى

بايان جۈملىسىنىڭ قۇرۇلمىسى:

			شەخس قوشۇمچىلىرى
ئىگە	پېئىل	-yor -ıyor -iyor -uyor -üyor	-um.(ben) -sun.(sen) .(o) -uz.(biz) -sunuz.(siz) -lar.(onlar)

مەسىلەن:

ئىگە	پېئىل	زامان تۈرلىمىسى	شەخس قوشۇمچىلىرى
ben	gel	-iyor	-um.
sen	sat	-ıyor	-sun.
o	sür	-üyor	.
biz	yaz	-ıyor	-uz.
siz	al	-ıyor	-sunuz.
onlar	koş	-uyor	-lar.

mardan0903@live.com

ئىنكار جۈملىسىنىڭ قۇرۇلمىسى:

				شەخس قوشۇمچىلىرى
ئىگە	پېئىل	-m	-ıyor -iyor -uyor -üyor	-um.(ben) -sun.(sen) .(o) -uz.(biz) -sunuz.(siz) -lar.(onlar)

سوئال جۈملىسىنىڭ قۇرۇلمىسى:

ئىگە	پېئىل	-yor -ıyor -iyor -uyor -üyor	-muyum?(ben) -musun?(sen) -mu?(o) -muyuz?(biz) -musunuz?(siz) -larmı?(onlar)

iyor ـ هازىرقى زاماندا كۆرۈلىدىغان سوزۇق تاۋۇشنىڭ ئاجىزلىششى:

a - ı , ara + yorum = arıyorum

e - i , iste + yorsunuz = istiyorsunuz

بولۇشسىز   پېئىل: پېئىل   تومۇرىغا   me ـ /ma ـ نى   ئۇلاش   ئارقىلىق

yap-yapma, gül-gülme,gel-gelme…مەسىلەن.ياسىلىدۇ،

بۇ زامان ئۇچۇن جۇملە مىسالى:

Orhan geliyor.

Orhan geliyormu?

Orhan gelmiyor.

Orhan gelmiyormu?

iyor ـ هازىرقى زاماننىڭ ئىشلىتىلىشى

1. هازىرنىڭ ئۆزىدە داۋاملىشىۋاتقان ھەرىكەتە ياكى يۈز بېرىۋاتقان ئىشنى ئىپادىلەيدۇ.

Ben kitap okuyorum.

İşler çok iyi gidiyor.

Dışarıda yağmur yağıyor.

Berna seni parkta bekliyor.

2. هازىرقى هالىتى ۋە ھېسسىياتىنى ئىپادىلەيدۇ.

Çok yorgun görünüyorsun.

Annesine çok benziyor.

Yemekler çok güzel kokuyor.

Onlar İntanbul’da mı oturuyorlar?

3. ئادەت خارەكتىرلىك دائىم يۈز بېرىدىغان ھەرىكەتلەرنى ئىپادىلەيدۇ.

Ben her gün saat 7’de kalkıyorum.

Yemekten sonra hep ellerimi yıkıyorum.

Geceleri hiç dışarı çıkmıyorum.

Ben erken yatmayı seviyorum.

4. كەلگۈسىدىكى ھەرىكەتنى ئىپادىلەيدۇ.

Bu akşam Emin Bey’le görüşüyor musun?

Daha çok işim var,sana gelmiyorum.

Mutlu ne zaman geliyor?

Gelecek ay evleniyorlar.

Siz dinlenmiyor musunuz?

خەۋەرلىك قوشۇمچىسى

خەۋەرلىك قوشۇمچىسى - + سۈپەت\ئىسىم + ئىگە.

Ben + iyi + -yim = Ben iyiyim.

خەۋەرلىك قوشۇمچىلىرى	ئىگە
-(y)ım , -(y)im , -(y)um , -(y)üm	ben
-sın , -sin , -sun , -sün	sen
-dır , -dir , -dur , -dür -tır , -tir , -tur , -tür	o
-(y)ız , -(y)iz , -(y)uz , -(y)üz	biz
-sınız , -siniz , -sunuz , -sünüz	siz
-dırlar , - dirler , -durlar , -dürler -tırlar , -tirler , -tular , -türler	onlar

مىساللار:

Ben öğrenciyim. Sen öğretmensin.
O işçidir. Biz sporcuyuz.
Siz sekretersiniz. Onlar doktorlardir.

بۇ بىلگۇ ئۆچۈن مىسال جۈملە:

Ben dershanedeyim.
Ben dershanede değilim.
Ben dershanede miyim?
Ben dershanede değil miyim?

تەۋەلىك قوشۇمچىسى

تەۋەلىك قوشۇمچىسى ـ +ئىسىم+(-nın,-nin,-nun,-nün,-ın,-in,-un,- ün)نىڭ ـ +ئىسىم\ئالماش

O + -nun + baba + -sı = Onun babası

ئىگە	تەۋەلىك قوشۇمچىلىرى
ben	m– -ım , -im , -um , -üm
sen	-n -ın , -in , -un , -ün
o	-sı , -si , -su , -sü -ı , -i , -u , -ü
biz	-mız , -miz , -muz , -müz -ımız , -imiz , -umuz , -ümüz
siz	-nız , -niz , -nuz , -nüz -ınız , -iniz , -unuz , -ünüz
onlar	-ları , - leri

* ئېسىڭىزدە بولسۇن: ھەم سوزۇق تاۋۇشتىن باشلانغان ھەم ئۈزۈك تاۋۇشتىن باشلانغان شەكىللىرى بولغان بىر تۈردىكى قوشۇمچىنى ئىشلەتكەندە،سوزۇق تاۋۇش بىلەن ئاياغلاشقان سۆزلەرگە ئۈزۈك تاۋۇش بىلەن باشلانغان قوشۇمچە ئۇلىنىدۇ؛ئۈزۈك تاۋۇش بىلەن ئاياغلاشقان سۆزلەرگە سوزۇق تاۋۇش بىلەن باشلانغان قوشۇمچە ئۇلىنىدۇ.مەسىلەن: araba – arabam , ad - adım

بۇ بىلگۈ ئۈچۈن مىسال جۈملىلەر:

Biz o adamın dostlarıyız.

Biz sizin öğrencileriniz değiliz.

Siz onun komşusu musunuz?

Siz o kızın ablası değil misiniz?

ئۆزلۈك ئالماشلار

kendi ئۆز

kendimiz (بىز)ئۆزىمىز	**kendim (مەن)ئۆزۈم**
kendiniz (سىلەر)ئۆزۈڭلار	**kendin (سەن)ئۆزۈڭ**
kendileri (ئۇلار)ئۆزى	**kendisi (ئۇ)ئۆزى**

كەلگۈسى زامان

بايان جۈملە قۇرۇلمىسى

ئىگە	خەۋەر	زامان قوشۇمچىسى	شەخس قوشۇمچىسى
ben	پېئىل	$+\begin{cases}-acak\\-ecek\end{cases}$	-ım \ -im.
sen			-sın \ -sin.
o			·
biz			-ız \ -iz.
siz			-sınız \ -siniz.
onlar			-lar \ -ler.

دىققەت: ئەگەر پېئىل سوزۇق تاۋۇش بىلەن ئاياغلاشقان بولسا،شۇ سوزۇق تاۋۇش بىلەن –acak /-ecek ئارىسىغا باففىرلىغۇچى ـ y ـ قېتىلىدۇ.سوزۇق تاۋۇش بىلەن باشلانغان شەخس قوشۇمچىسى قاتقاندا - -k ئاجىزلىشىپ يۇمشاق - ğ - بولىدۇ.

مەسىلەن:

سوئال جۈملە قۇرۇلمىسى

ئىگە	خەۋەر	زامان قوشۇمچىسى	سوئال قوشۇمچىسى	شەخس قوشۇمچىسى
ben				-yım / -yim?
sen				-sın / -sin?
o	پېئىل	$+\begin{cases}-acak\\-ecek\end{cases}$	-mı- -mi-	
biz				-yız / -yiz?
siz				-sınız / -siniz?
onlar				-lar / -ler?

mardan0903@live.com

ئاددىي ئۆتكەن زامان

ئىگە	خەۋەر	زامان قوشۇمچىسى	شەخس قوشۇمچىسى	سوئال قوشۇمچىسى
ben	پئىل	-dı -di -du -dü -tı -ti -tu -tü	-m.	-mı? -mi? -mu? -mü?
sen			-n.	
o			.	
biz			-k.	
siz			-nız \ -niz \ -nuz \ -nüz.	
onlar			-lar \ -ler.	

r ـ ھازىرقى زامانى

بۇ زاماننىڭ قوشۇمچىلىرى ئىككى تۈرلۈك بولىدۇ. يەنى،

-ır , -ir , -ur , -ür ياكى -ar, -er ۋە -r قاتارلىقلار.

(1) بىرلا سوزۇق تاۋۇشتىن تۈزۈلگەن پېئىللارنىڭ كۆپىنچىسىگە -ar, -er قېتىلىدۇ. مەسىلەن:

(ben) geçerim (sen) tutarsın (o) eder

(biz) açarız (siz) çekersiniz (onlar) koşarlar

(2) -r, -l بىلەن ئاياغلاشقان بىرلا سوزۇق تاۋۇشتىن تۈزۈلگەن پېئىللارغا -ır , -ir , -ur , -ür قېتىلىدۇ.

(ben) kalırım (sen) alırsın (o) olur

(biz) geliriz (siz) görürsünüz (onlar) bilirler

(3) بىردىن ئارتۇق سوزۇق تاۋۇشتىن تۈزۈلگەن پېئىللارغا -ır , -ir , -ur , -ür قېتىلىدۇ.

(ben) inanırım (sen) götürürsün (o) kullanır

(biz) otururuz (siz) öğrenirsiniz (onlar) konuşurlar

ئەلۋەتتە، ئەگەر سوزۇق تاۋۇش بىلەن ئاياغلاشقان پېئىل بولسا -r لا قېتىلىدۇ. مەسىلەن:

(ben) söylersin (sen) beklersin (o) taşır

(biz) hatırlarız (siz) okursunuz (onlar) isterler

بۇ زاماننىڭ ئىنكار جۈملىسى ھەققىدە

ئاۋۋال پېئىل ـ me, ـ ma, قوشۇلۇپ ئىنكار پېئىل قىلىنىدۇ. مەسىلەن،

gel - gelme al - alma

ئاندىن بىرىنچى شەخستىن باشقىسىغا ـ z قېتىلىدۇ. مەسىلەن،

(ben) gelme (sen) gelmez

mardan0903@live.com

ئاخىردا مۇناسىۋەتلىك شەخس قوشۇمچىلىرى قېتىلىدۇ. مەسىلەن،

(ben) gelmem　　　**(sen) gelmezsiz**

مىساللار:

ئىگە	ئىنكار جۈملە	سوئال
(ben)	almam	almaz mıyım?
(sen)	bilmezsin	bilmez misin?
(o)	görmez	görmez mi?
(biz)	bulmayız	bulmaz mıyız?
(siz)	okumazsınız	okumaz mısınız?
(onlar)	istemezler	istemezler mi?

دىققەت، بىرىنچى شەخستە بايان جۈملىدە z ـ قېتىلمىغان بىلەن سوئال جۈملىدە قېتىلىدۇ.

ir ـ هازىرقى زاماننىڭ ئىشلىتىلىشى

تەرجىمىسى	مىسال	مەقسەت
ساڭا مۇز قايماق ئېلىپ بېرىمەن.	Sana dondurma alırım.	ۋەدە بېرىش
ياردەم قىلىمەن.	Yardıim ederim.	مەلۇم بىر ئىشنى قىلىشنى خالايدىغانلىقىڭىزنى ئېيتىش
ئەتە كېلىمەن.	Yarın gelirim.	مەلۇم بىر ئىشنى قىلىش خاھىشىڭىزنى دېيىش
ئىشىكنى ئېچىۋېتەرسىزمۇ؟	Kapıyi açar mısınız?	مەلۇم بىر ئىشنى قىلىپ بېرىشنى تەلەپ قىلىش
چاي ئىچەمسىز؟	çay içer misiniz?	كىشىگە بىر نەرسە تۇتۇش
تەبرىكلەيمەن!	Tebrik ederim.	teşekkür ederim خۇددى دېگەندەك گەپلەردە
ئۈچ ئەر قاۋاقخانىغا كىرىپتۇ...	Uç erkek bara girerler...	ھېكايە ياكى يۇمۇر ئېيتىش
بەلكىم كېلىپ قالار.	Belki gelir.	مۇمكىنچىلىق ياكى ئۈمىدنى ئىپادىلەش
سۇ 0 سېلسىيە گرادۇسنىڭ ئاستىدا قاتىدۇ.	Su 0℃ altında donar.	بىر ئۆزگەرمەس پاكىتنى تەسۋىرلەش
مەن دائىم ساھىلغا بارىمەن	Sık sık plaja giderim.	ئادەتكە ئايلانغان ياكى قايتىلىنىدىغان ھەرىكەتنى تەسۋىرلەش

قوشۇمچىسى ـ an / ـ en

بۇ پېئىلنىڭ كەينىگە قوشۇلۇپ پېئىل سۈپەتكە ئۆزگىرىدۇ.
ئۇيغۇرچىدىكى مەنىسى «ـ غان، ـ قان، ـ گەن، ـ كەن
ياكى ـ ۋاتقان...» قوشۇمچىلىرىغا تەڭداشتۇر. مەسىلەن:

Masada oturan erkek yakışlıktı.
ئۈستەلدە ئولتۇرغان يىگىت كېلىشكەنكەن.

Kızımın konuşan bebeği var.
قىزىمنىڭ سۆزلەيدىغان قونچىقى بار.

O köşede sigara içenler Türk.
ئاۋۇ بۇلۇڭدا تاماك چېكىۋاتقانلار تۈرك.

Orada bira içenler ingiliz.
ئاۋۇ يەردە پىۋا ئىچىۋاتقانلار ئىنگلىز.

قوشۇمچىسى ـ arak / ـ erek

پېئىلغا قېتىلىدۇ. جۈملىدە «ئارقىلىق، مەلۇم ھەرىكەتنى داۋاملاشتۇرۇپ تۇرۇپ...» دېگەنلەرنى بىلدۈرىدۇ.

Telefon ederek haber vereceğim.. **تېلېفون قىلىپ خەۋەر قىلىمەن**

Gazeteye bakarak buldum.. **گېزىتكە قاراپ تاپتىم**

Gülerek gitti.. **ئۇ كۈلگىنىچە كېتىپ قالدى**

Bize bakarak, ‘merhaba” dedi.. **بىزگە قاراپ تۇرۇپ : «ياخشىمۇسىلەر» دېدى**

Bilerek mi yaptınız? **بىلىپ تۇرۇپ قىلدىڭلارمۇ؟**

Yürüyerek geldim.. **مېڭىپ كەلدىم**

پېئىل olmak بىلەن كەلسە ئالاھىدىراق بولۇپ، «سۈپىتىدە، ئورنىدا» دېگەندەك مەنە چىقىدۇ.

Bu kutuyu masa olarak kullanıyorum.. **بۇ ساندۇقنى ئۈستەل قىلىپ ئىشلىتىمەن**

Programcı olarak çalışıyorum.. **پىروگىراممىچى بولۇپ ئىشلەيمەن**

Hediye olarak aldım.. **سوۋغات سۈپىتىدە ئالدىم**

Meze olarak ne var? **مەززە قىلغۇدەك نېمە بار؟**